

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-02-03

Vår referens:

Rasmus Fredriksson Utredare

Epost:

Rasmus.Fredriksson@malmo.se

Diarienummer:

MN-2026-187

Remiss från Havs och vattenmyndigheten - Övervakningsprogram för havsmiljödirektivet 2027-2032

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har översänt Marin strategi för Nordsjön och Östersjön, Övervakningsprogram 2027–2032 till Malmö stad för samråd och kommunstyrelsen har översänt remissen till miljönämnden för direkt besvarande. Övervakningsprogrammet är en uppdatering av tidigare övervakningsprogram från 2014 och 2020 och innehåller 14 övervakningsstrategier och 48 olika övervakningsprogram. Miljöförvaltningen tillstyrker förslaget till nytt övervakningsprogram men lyfter att den statliga havsmiljöförvaltningen behöver ta hänsyn till fler perspektiv såsom säkerhetspolitiska och energistrategiska krav.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.
2. Miljönämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2026-02-03
- Förslag till yttrande, daterat 2026-02-02
- Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2027–2032, Övervakningsprogram

Beslutsplanering

Miljönämnden 2026-03-25

Beslutet skickas till

Havs- och vattenmyndigheten

Ärendet

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har översänt Marin strategi för Nordsjön och Östersjön, Övervakningsprogram 2027–2032 till Malmö stad för samråd och kommunstyrelsen har översänt remissen till miljönämnden för direkt besvarande. Svar önskas senast 2026-03-31.

Sveriges arbete med att uppnå EU:s havsmiljödirektiv går under namnet Havsmiljöförvaltningen och bedrivs i sexåriga förvaltningscykler. Inom varje cykel används ett antal centrala verktyg:

- Definition och bedömning av god miljöstatus (beslutad 2024)
- Fastställande av miljökvalitetsnormer med tillhörande indikatorer (beslutad 2025)
- Övervakningsprogram (nu ute på samråd)
- Åtgärdsprogram (förväntas gå ut på samråd under 2026)

Övervakningsprogrammets innehåll

Övervakningen inom havsmiljöförvaltningen syftar till att ge underlag inför nästa Bedömning av god miljöstatus och till att fånga upp effekterna av genomförda åtgärder som beslutades i Åtgärdsprogrammet. Enligt havsmiljödirektivet ska övervakningen ske i 11 temaområden, kallade Deskriptorer, vilka i Sverige har delats upp i 14 övervakningsstrategier.

Det föreslagna övervakningsprogram som nu är ute på samråd är en uppdatering av tidigare program från 2014 respektive 2020 och beskriver de 14 övervakningsstrategierna och de 48 olika övervakningsprogram som ryms inom dessa strategier. De flesta övervakningsprogrammen har pågått under lång tid, även innan 2014, men har anpassats för att möta kraven i havsmiljödirektivet.

Jämfört med det föregående programmet som beslutades 2020 har ett nytt övervakningsprogram, ”Genetisk inomartsvariation”, tillkommit och ett, Reproduktion hos havsörn, har pausats tills vidare. Positivt nog bygger beslutet om att pausa programmet ”Reproduktion hos havsörn” på att havsörnsstammen ökar kraftigt.

HaV bedömer att strategierna för övervakning av övergödning, farliga ämnen i livsmedel, förändringar av hydrografiska villkor samt kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur och tillhörande övervakningsprogram är tillräckliga för att ge underlag för bedömning av miljöstatus.

Däremot bedömer HaV att strategierna för övervakningen av farliga ämnen, främmande arter, marint skräp, undervattensbuller, marina däggdjur, sjöfåglar, fisk, pelagiska livsmiljöer, bentiska livsmiljöer och marina näringsvävar behöver utvecklas ytterligare för att kunna anses vara tillräckliga. Utvecklingsbehoven kan innefatta att nya metoder behöver användas, nya verktyg utformas eller att data från ytterligare källor behöver inkluderas.

Konsekvensbeskrivning

Varken remissens rapport eller missiv innehåller en prövning av barnets bästa.

Ärendet bedöms inte påverka nämndens ekonomiska förutsättningar eller uppdrag.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen tillstyrker förslaget till nytt övervakningsprogram kopplat till den marina strategin. Programmet håller hög kvalitet och är väl underbyggt.

Havsmiljöförvaltningen i Sverige är primärt en uppgift för statliga myndigheter och det föreslagna Övervakningsprogram 2027–2032 innebär inga nya uppgifter för kommunen eller miljöförvaltningen.

Nu gällande Åtgärdsprogram för havsmiljön 2022–2027 innehåller en åtgärd riktad till kommunerna, att inkludera insatser och mål om minskning av marint skräp i kommunala avfallsplaner. Förvaltningen ställer sig därför positiv till att metoderna inom övervakningsstrategin Marint skräp fortsätter utvecklas och att en metod för övervakning av skräp som tillförs havet via vattendrag övervägs. Mot samma bakgrund är förvaltningen positiv till att metoden för att övervaka mikroskräp i sediment nu utvecklas till att fokusera på kustnära provtagningslokaler i stället för, som i nuläget, djupare utsjölokaler. Det är förvaltningens förhoppning att denna förändring framöver kan leda till att resultatet från övervakningen bättre kan kopplas till effektiviteten i genomförda insatser mot nedskräpning i kustkommunerna. Förvaltningen har tidigare provat flera metoder för att mäta förekomsten av mikroplaster i Malmös vatten men avsaknaden av en standardiserad metod har resulterat i att resultaten har varit svåra att använda.

Havsmiljöförvaltningen påverkar även kommunerna, inklusive Malmö stad, indirekt genom fastställande av föreskrifter om tvingande miljökvalitetsnormer i kommunernas havsområden och i förlängningen genom den statliga havsplaneringen. Då Malmös havsområde, tillsammans med övriga Öresund, är påverkat av en intensiv fartygstrafik och under ett högt exploateringsstryck är det avgörande att beslut som rör förvaltningen är väl underbyggda och baserade på bästa möjliga underlag, däribland den övervakning som sker enligt detta övervakningsprogram. I detta sammanhang vill förvaltningen särskilt lyfta fram övervakningsstrategierna Bentiska livsmiljöer (som bland annat innehåller program som följer utbredning av bottenvegetation, vattnets kemiska egenskaper och fysisk störning på bottenarna) och Undervattensbuller (impulsivt buller från undervattensarbete och kontinuerligt buller från fartygstrafik och havsbaserade vindkraftsverk).

Malmö stads planer på bland annat ytterligare havsbaserad vindkraft inom kommunen behöver förhålla sig till de fastställda miljökvalitetsnormerna varför det är kritiskt att dessa grundar sig på bästa möjliga underlag och att de tas fram i en transparent process.

Det är viktigt att berörda myndigheter både strategiskt och operativt beaktar den förändrade säkerhetspolitiska verklighet som Europa och Sverige befinner sig i. Energiinfrastruktur är särskilt avgörande för såväl Sveriges som Europas strategiska autonomi, och den havsbaserade vindkraften är ett tydligt exempel. I Malmö och regionen finns en potential på över 40 TWh nytillkommande havsbaserad elproduktion – en nivå som skulle kunna innebära att södra Sverige går från att vara en importerande till en exporterande elregion på årsbasis. Det finns dessutom möjligheter till repowering av befintlig havsbaserad vindkraft i Malmö.

Det är även viktigt att myndigheterna skapar förutsättningar för samhällskritisk infrastruktur som binder samman länder och regioner, exempelvis en metroförbindelse mellan Malmö och Köpenhamn samt effektiva godstrafikflöden.

Den samlade hanteringen inom myndigheterna behöver därför omfatta dessa perspektiv i hela verksamheten. Det finns betydande risker med en fragmenterad hantering, där avgörande aspekter försvinner eller inte vägs samman på ett sätt som motsvarar dagens säkerhetspolitiska och energistrategiska krav.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Karin Sandström
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen